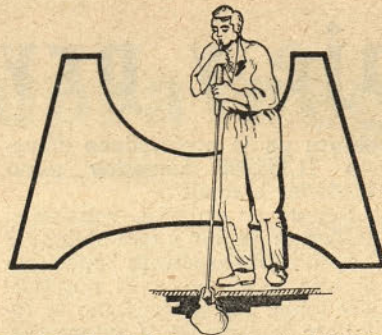

Steklar

Urejuje uredniški odbor: Cvelbar Stanko, Kozole Drago, Racki Viktor, Vračun Viljem, Gec Rado, Gerhard Jože.

Odgovorni urednik: Gerhard Jože.
Uredništvo in uprava: Steklarna Hrastnik. — Izhaja stalno na 8 straneh vsakega 5. v mesecu. — Naslov: »Steklar« glasilno kolektiva Steklarne Hrastnik, tel. št. 81-622 — interno 19. — Tisk in klišej GP »Celjski tisk« Celje.

GLASILO KOLEKTIVA STEKLARNE HRASTNIK

Leto III

HRASTNIK 5. 9. 1967

ŠT. 8

Kako se prilagoditi tržišču?

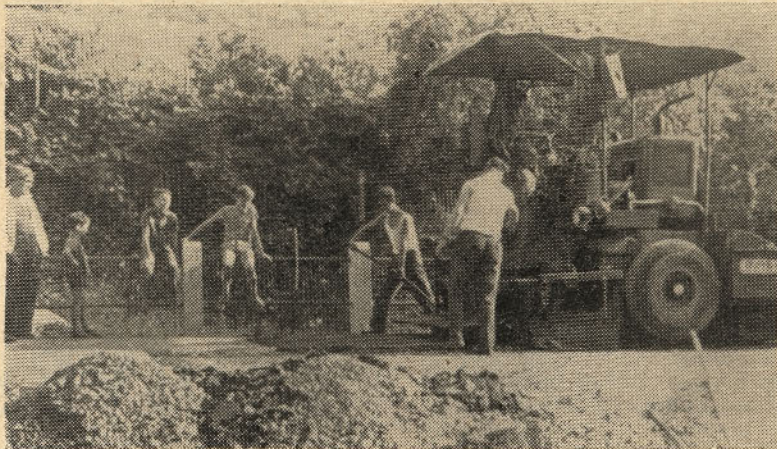
Vse bolj, ko se približujemo stabilnim odnosom na našem tržišču, se gospodarskim organizacijam nalagajo nove naloge, ki jih dosedaj nismo bili vajeni. Gre za problem, kako se uspešno prilagoditi tržni situaciji, nuditi tako blago po obliki, asortimanu, kvaliteti in dobavnih rokih, ki ustrezajo težnjam trgovine po zmanjševanju zalog. Vem, da je takšen način poslovanja za naše gospodarstvo precej nova stvar, predvsem gre tu za problem povečanja in dobrega sortiranja zalog v industriji ter za proizvodnjo, ki je v stanju držati stalno kvaliteto ter tako imeti tudi v sebi dobro elastičnost. Res je, da smo se pri nas z vključevanjem za izvoz že predčasno privajali na tak način gospodarjenja, vseeno pa izgleda, da nismo tako sposobni kot je bilo videti iz prvotnega videza. Verjamem, da se pred proizvodnjo postavljajo velike naloge, da morajo vodje posameznih proizvodnih oddelkov bolj skrbeti za proizvodnjo celotnega asortimana, toda napake, ki onemogočijo uspešno prilagoditev trgu so največkrat posledica nepazljivega odnosa delavca do dela, saj se dogaja, da v proizvodnem ciklu doživljamo napake, ki so posledica, lahko bi rekli tudi malomarnost. Mišljenja sem, da bo potrebno prav na teh vprašanih stvari bistveno zaostri ter dopovedati vsakomur, da za skladišče ni dobro vse, kar se v proizvodnji porodi, ampak se zahteva tako blago in v taki kvaliteti, ki se na trgu normalno išče. Vse to omenjam zaradi tega, ker v zadnjem času opažamo, da pri proizvodnem procesu izdelkov za izvoz prihaja do velikih količin blaga, ki ima kvalitetne napake in se potem mora po sili prodajati na domačem trgu. Vse to ustvarja dva ključna problema. Prvi, da je skoraj nemogoče določati dobavne roke, ki bi jih bilo možno kasneje točno izvrševati, drugo pa, da se blago s kvalitetskimi napakami nabira v skladišču in veže že tako ogromna razpoložljiva obratna sredstva. Seveda nas to kasneje sili v razprodaje takega blaga, to pa, če je v večjih količinah, lahko bistveno spreminja sliko kvalitete podjetja in kvari njegov ugled. Na takšne interne probleme reagira tržišče zelo kruto, ga ne zanimajo, ker je na njem takoj najti tistega, ki takega problema nima.

Ne krojimo več sami usodo trglja, ne določamo kaj naj potrošnik kupuje po starih administrativnih metodah, ampak se pri izbiri potrošnika moramo posluževati drugih, nekoliko težjih poti. Uvoz blaga nam stalno bolj uničuje predstavo po neki, za socialistični sistem prepotrebni proizvodnji, ki pa v sebi nima dovolj tehnoloških in ekonomskih resnic. To je pot, po kateri moramo v bodoče iti, se sprijeti z vsemi problemi, ki se na odprtem trgu porajajo, pa bo ocena o uspešni prilagoditvi trgu

ko za leto 1968 pripravili takšen deloven program, ki bi z odpravo napak, katere so nas sedaj ovirale, dal optimalne rezultate v odnosu do razpoložljive delovne sile in strojnega parka. Če bomo hoteli te optimalne rezultate dosegati, bo brezpogojno potrebno zmanjševati v nekaterih asortimanih obseg izvoza. Ta odločitev bo nujna, ker bomo le tako lahko dosegli proizvodnjo nekaterih izdelkov, ki jih domači trg rabi, dajejo pa z oplemenitenjem tudi večje ekonomske efekte kot na teh deloviščih izdelani izdelki za

ceno. Z zakonom o prostem formiranju cen smo prišli v situacijo, da cene med seboj vskladimo in jih postavimo v okvirje realnih vrednosti. To je bil tudi cilj naše zadnje korekcije cen. Priznati moramo, da imamo v naših cenah še naprej nerealne odnose. Tu mislim na napredek tehnologije v posamezni proizvodnji. Takšno stanje pa je pogojeno s pogoji, pod katerimi so se te kapacitete gradile in po kakšnih cenah uporabljamo surovine in energijo za to proizvodnjo. To omenjam zaradi tega, ker je naš trg opazovan z zelo ostrim očesom tuje konkurence, ki z nizkimi cenami načenna našo realno nemoč. Žal načenna le industrijo, ki se bavi na prostem trgu, nekaterim monopolistom (elektroenergija) pa nič ne more. Kljub vsem problemom in nekaterim absurdom, ki jih tudi reforma tolerira, moramo biti pripravljeni sprejeti naše tržišče kot odprto bojišče različnih interesov. To je do neke mere dobro, dobro za nas potrošnike, težko za nas proizvajalce. Trdim, da le za površne in slabe proizvajalce težko, za druge pa realna pot za nadaljnji umerjen in usklajen razvoj. Še nekaj je važno! Za vsakega, ki je v delovnem razmerju, moramo najti produktivno delo, delo, ki nekaj ustvarja, kajti le tako delo trg prizna in tudi plača. Kdor tega ne ve in tudi tako ne dela, največ, da bo kmalu imel problem s svojim delom. Vedeti pa moramo tudi, da trg potrebuje umsko in fizično delo, ki se lahko združena prikažeta v proizvedeni dobrini. Drugačno delo nam ni potrebno, neglede na svoje poreklo.

Mlinar Martin

Asfaltiranje ceste Hrastnik—Čerdenc

hitro zelo pozitivna. Poskrbeti bomo morali, da bo naša količinska proizvodnja postajala vedno bolj pestra, zato ne smemo zane-marjati oplemenitenja steklenih izdelkov z barvanjem, s spremembo embalaranja dosegati večjo funkcionalnost v transportu, ker le take stvari lahko osnovni substanci — steklu, povečajo ekonomski učinek. Omenil sem že, da so za uspešno plasiranje blaga na trgu potrebne tudi odgovarjajoče oblike izdelkov. Zato je brezpogojno potrebno, da na tem področju delamo naprej, razvijamo interes ljudi, da obogate naš asortiman, vendar z dobro premišljenimi oblikami izdelkov, ki bodo imeli lahko uspešno prodajo. Precej se je naša izvirnost v kreiranju oblik pokazala že v svetlobnih telesih, zelo malo, skoraj nič pa smo naredili v drugem asortimanu, ki pa je za nas tudi zelo važen. Letošnji Zagrebški velesoj nam mora biti ocena naše sposobnosti, po njem je potrebno ponovno spregovoriti o naših asortimanih, da bomo lah-

ko za leto 1968 pripravili takšen deloven program, ki bi z odpravo napak, katere so nas sedaj ovirale, dal optimalne rezultate v odnosu do razpoložljive delovne sile in strojnega parka. Če bomo hoteli te optimalne rezultate dosegati, bo brezpogojno potrebno zmanjševati v nekaterih asortimanih obseg izvoza. Ta odločitev bo nujna, ker bomo le tako lahko dosegli proizvodnjo nekaterih izdelkov, ki jih domači trg rabi, dajejo pa z oplemenitenjem tudi večje ekonomske efekte kot na teh deloviščih izdelani izdelki za

izvoz. Mislim, da bi to bila pametna poteza, ki bi našo proizvodnjo še bolj prilagodila potrebam jugoslovanskega trga. Eden od najvažnejših faktorjev za uspešno prilagoditev trgu je cena izdelka. Za nas pa mora biti važna realna cena izdelka in naše možnosti vključitve v tako

AKTIVNOST MLADIH

Čeprav smo zadnje čase ugotavljali, da delo v organizaciji Zveze mladine v našem kolektivu stagnira zaradi že znanih vzrokov, pa lahko vseeno trdimo, da le še ni tako slabo.

— Skupina ferjalcev je 17. avgusta odšla na 10-dnevno letovanje v znano letovišče »Borik« v Zadar. Letos nismo organizirali večizmenskega letovanja zaradi neurejenih popustov pri potovanju, poleg tega pa je bilo dovolj prostora v naših letoviščih v Bohinju in Vrsarju.

— V nedeljo, 20. avgusta pa so

naši mladinci sodelovali pri dograditvi žičnice na Kal. Pri tej akciji poleg smučarjev sodeluje tudi večje število mladine iz vsega Hrastnika in upamo, da bo ta objekt v letošnji zimski sezoni že služil svojemu namenu.

— V aktivih se pripravljajo sestanki pred konferencami, ki bodo v zadnjih dneh septembra. Poleg rednih priprav na letne konference aktivov ZM in TK ZM bodo mladi na teh sestankih razpravljali tudi o proizvodnih problemih in drugih temah.

Strgaršek Janez

Poslovanje v prvem polletju 1967

Kakor je znano, so organi upravljanja v preteklem mesecu obravnavali poslovanje v prvem polletju in ga obenem primerjali z rezultati prejšnjih obdobij in s planom. Rezultati so slabi, kakršne sploh nismo pričakovali. Ne moremo reči, da nismo bili na tekočem s težavami, katere so nas pričakovale v tem letu. Od trenutka, ko smo prvič ugotovili določen padec ekonomičnosti in rentabilnosti, je bilo sprejetih več ukrepov, da se vzpostavi plansko ravnotežje. Od junija 1966 je bilo vse delo organov upravljanja, kolegija in vseh vodij usmerjeno k odstranjevanju težav in krize, ki je trkala na vrata. Kljub temu, ob mnogih objektivnih težavah in tudi težavah subjektivnega karakterja, danes registriramo in obravnavamo vse slabše in slabše rezultate. In da to ne ostane samo na besedah, prepustimo komentar številkam.

PROIZVODNJA

Skupaj smo proizvedli 7.009 ton, oziroma 42 % od letnega plana. Obenem je to za 21,74 % več kakor v letu 1966 za isto obdobje. Ne smemo pozabiti, da je ta skok v kilogramih posledica večjih kapacitet avtomatske proizvodnje. Pri starih kapacitetah smo proizvedli 100 ton manj, kakor je bilo planirano, ali za 1 %, večji izpad pa je pri avtomatski proizvodnji, in sicer 1080 ton oziroma 33,32 %. Če analiziramo strukturo asortimana, vidimo, da je plan izvršen samo v skupinah RS, MP, MDA (stari avtomat) in MDBO, dočim je proizvodnja v ostalih skupinah več ali manj pod planom. Najslabši rezultati so pri avtomatu H-28 in U-8 (avtomatska preša).

Pojavlja se sum, da na začetku leta nismo pravilno ocenili svojih zmožnosti in da je bil plan previsok. Vendar ta trditev ne drži. Vsak mesec posebej smo sprejemali tako imenovani operativni plan na osnovi trenutnih možnosti in potreb. Zanimivo je, da je operativni plan za prvih 6 mesecev še večji od letnega in da znaša nedoseganje plana glede na ta plan celo 18,64 %.

Po mesecih je proizvodnja nihala od 1075 ton vskladiščenih v januarju do največ 1241 ton v maju. O dobrih oziroma zadovoljivih rezultatih bi lahko govorili šele takrat, ko bi s to strukturo asortimana proizvedli ca. 1750—1800 ton mesečno. Da ta številka ni pretirana, govori tudi tehnični podatek o absolutni višini talilnih kapacitet 120 ton dnevno. Samo v novem obratu so talilne zmogljivosti 65 ton dnevno. Seveda takšnega učinka ni mogoče doseči, ker imamo določene objektivne izgube časa v proizvodnji (dopusti, remont, menjava kalupov, slabša kvaliteta stekla itd.), vpliva pa tudi asortiman. Mi pa kljub temu ne dosegamo niti takšen učinek izkoriščanja peči, ki je daleč pod tehničnim normativom.

Delna odstopanja od planirane asortimana so privedla do tega, da je komadni plan v starem obratu presežen za 12 %. V

obratu pa je proizvedeno namesto 71.155.000 komadov samo 40.654.964 komadov.

Nehote se pojavlja vprašanje, kakšen je bil lom v tem obdobju? Za proizvodnjo »starih kapacitet« ni bilo težko postaviti normativov loma, saj spremljamo te rezultate že vrsto let. V avtomatski proizvodnji ni bilo potrebnih izkušenj za postavljanje čvrstih normativov.

Lom v »starih kapacitetah« je bil 5 % pod planom in je znašal 19,29 %, vendar je to za 5,29 % več kakor leta 1966 in to predvsem zaradi starih KS-6 avtomatov, kjer je lom narasel dvakrat več v odnosu na leto 1966. Pri avtomatski proizvodnji je lom zaenkrat še izredno visok in znaša pri IS avtomatih 24,81 % pri H-28 46,70 % in pri avtomatski preši 40,08 %.

Od 19,20 % skupnega loma odpade 4,40 % na napako stekla, 5,62 % na napako delo in 9,27 % na ostale lome.

Torej je bila napaka stekla za 0,12 % večja, kakor leta 1966, napaka dela za 0,95 % in ostali lomi 0,55 %.

Ne samo, da je bila proizvodnja pod planom, je bila ta proizvodnja tudi mnogo dražja. Poslovni stroški na 1 kg stekla so v letu 1966 znašali 237 S-din, v letu 1967 pa znašajo 275 S-din ali za 11,32 % več.

Stopnja ekonomičnosti, prikazana skozi delitev celotnega dohodka, pa je pravzaprav porazna. 1965. leta na vsakih realiziranih 100 din odpade 47 din stroškov, 1966. leta na vsakih realiziranih 100 din odpade 50,3 din stroškov, 1967. leta na vsakih realiziranih 100 din odpade 58,6 din stroškov.

Kako je prišlo do neprestanega pada ekonomičnosti? Vzrokov je veliko, vendar je najpomembnejši neizkoriščanje kapacitet (posebno novi obrat) ob zelo visokih stalnih (fiksni) stroških.

Vrednost proizvedene robe je vse manjša. Zaradi vpliva artiklov avtomatske proizvodnje je tudi povprečna prodajna cena za 1 kg stekla padla iz 501 S-din v letu 1966 na 469 S-din v letu 1967. Padec povprečne cene smo pričakovali, vendar je ta za 6,43 % večji od pričakovanega.

PRODAJA

Določena kriza v plasmaju, tako na domačem trgu kakor tudi na tujem, se je odrazila na zmanjšanje prodaje. Manj je ostvarjenega kakor je bilo planirano za 9,53 %, artiklov »stare proizvodnje« je prodanih 788 ton manj kakor v istem obdobju leta 1966.

Tudi vrednost je zaradi nižjih cen in manjših količin slabša celo kot leta 1966 in to za okrog 332 milijonov S-din. Če upoštevamo tudi prodajo izdelkov avtomatske proizvodnje, potem je prodaja večja od lanskoletne za 138,3 milijona S-din, letni plan je izpolnjen samo z 38,59 % (namesto 50 %).

Stopnja rentabilnosti (dobiček) je enako slabša in to zaradi porasta lastne cene proizvodnje in je 6,99 % nižja od lanskoletne, oziroma za 42,78 % od planirane.

Od skupne realizacije odpade na izvoz 1.022.102.575 S-din (leta 1966 za isto obdobje 1.001.867.435 S-din) ali 850.344,03 ZDA \$. To je sicer več kot leta 1966, vendar še vedno 8 % pod planom. Cena za 1 tono v \$ je nižja od lanskoletne za 13,12 % in znaša 450,8 \$, vendar je ta pod predvidenim nivojem glede na strukturo asortimana in to je edino plansko razmerje, ki smo ga presežli za 2,08 %.

Največji del izvoza odpade na izvoz v Zahodno Nemčijo (okrog dve tretjini celotnega izvoza), več kakor smo planirali pa je izvoženo v Anglijo. Izvoz v ZDA je pod planom.

Glede na to, da je bila prodaja manjša od proizvodnje, so zaloge narasle od 1. 1. 1967 do 30. 6. 1967 za 381 ton in danes znašajo 1.100 ton. Glede na to, da so porasle tudi količine nedovršene proizvodnje in da so zaloge surovin in ostalega materiala večje po vrednosti, je jasno, da nam takšna situacija še bolj povečuje nelikvidnost zaradi vezanja znatnih sredstev v skladiščnih prostorih.

CELOTNI DOHODEK

Celotni dohodek od realizacije stekla, investicij, uslug, prodaje odpadnega materiala itd. je znašal 3.210.847.928 S-din, kar je za 4,5 % več kakor leta 1966 ali samo 77,19 izvršenega plana. Neplačana realizacija je narasla na 1.132.857.458 S-din (30. 6. 1966 je znašala 722.336.881 S-din) in se zato naš celotni dohodek zmanjša na 2.630.882.136 S-din. To je celo za 218 S-milijonov manj kakor leta 1966.

Ce pri delitvi upoštevamo navedene visoke stroške (58,55 S-

din na vsakih 100 S-din celotnega dohodka), potem smo dosegli izredno majhen dohodek za delitev.

Dohodek po izdanih fakturah znaša 1,33 milijarde, po plačanih fakturah pa samo 1,11 milijarde S-din.

Jasno je, da se je to odrazilo tudi na višini osebnih dohodkov in skladih.

Povprečni mesečni čisti osebni dohodek je znašal na zaposlenega 70.512 S-din, kar je za 23 % manj od planiranega in celo za 14,39 % manj od lanskoletnega povprečja (za prvih 6 mesecev). Istočasno pa smo evidentirali 4,33 % ur več kot leta 1966, poraslo pa je tudi število bolniških in ostalih neopravljenih ur za 20,24 %.

Pri ostvarjenih sredstvih za sklade je popolna zmeda. Po polletnih rezultatih že vidimo, da je plan skladov 1.136 milijonov S-din ostal »fata morgana«, ker smo v prvih 6 mesecih ostvarili bruto 251 milijonov skladov.

V tej situaciji so vse razprave o naših obveznostih do anuitet in ostalih potrebah za sredstva skladov brez pomena.

Takšna situacija pa se nadaljuje tudi naprej v juliju in avgustu in mislim, da v tem trenutku ni človeka, ki bi lahko objasnili vse aspekte slabega poslovanja ali takšnega, ki bi uspel postaviti v najkrajšem času vse na svoje mesto. To je odvisno od vseh nas. Od naše kolektivne in osebne zavesti, od večjega angažiranja pri delu in zanimanja za probleme. V prvi vrsti morajo organi upravljanja in strokovno vodstvo kar najhitreje najti učinkovite ukrepe za saniranje situacije, oziroma za doseganje potrebne stopnje učinka produktivnosti, ekonomičnosti in rentabilnosti.

Kralj Boris, ecc.

OBVESTILO!

V zvezi s spremembami zakona o organizaciji in financiranju socialnega zavarovanja je določeno, da se obračuna in plačuje dodatni prispevek za zdravstveno zavarovanje, ki ga plačujejo zavarovanci — člani gospodinjstev, ki se ukvarjajo s kmetijsko dejavnostjo, če niso oproščeni plačevanja prispevka iz posebnega dohodka od kmetijske dejavnosti. Prispevek plačujejo zavarovanci po stopnji 1,25 % od čistih osebnih prejemkov osebnega dohodka iz delovnega razmerja, in sicer od 1. 3. 1967 dalje.

To pomeni, da tudi vsak član delovne organizacije, ki je v rednem delovnem razmerju in ima poleg tega še zemljišče v tej ali drugi občini, in da je dolžan plačevati dohodnino, bo moral plačati še navedeni prispevek, ne glede na to, da plačuje socialno zavarovanje iz naslova rednega delovnega razmerja. Vsakdo, ki od pristojnega občinskega organa, uprave za dohodke, katere koli občine prejme ali prejema nalogo za plačevanje dohodka od kmetijske dejavnosti, bo moral plačevati tudi ta prispevek od 1. 3. 1967 dalje.

Obveščamo člane delovne skupnosti, da bomo pripravili posebno prijavo, ki jo bo izpolnil vsak zavarovanec in jo podpisal ter se na podlagi tega obvezal in izjavil, ali je dolžan plačevati prispevek ali ne. Za točnost izjav bo odgovarjal vsak podpisnik kazensko in materialno. Podjetje je s posebnim pravilnikom prevzelo samo nalogo, da obračunava ta prispevek, k čemer ga zadolžujejo obstoječi predpisi.

Poročilo o delu upravnega odbora

Na seji dne 17. 7. 1967

1. Pregledani so bili sklepi prejšnje redne seje.

UO je seznanjen s poročilom o pregledu peči z dne 6. 7. 1967. Poročilo je UO vzel na znanje.

2. Upravni odbor je z nekaterimi pripombami potrdil program, ki ga je dostavil v potrditev štab za varstvo pri delu.

Dopolnitve:

Vodje enot so odgovorni za čistočo v svojih oddelkih. Meritve prahu naj se vršijo tudi v notranjem obratu.

Po en izvod programa naj se dostavi vsem vodjem enot in tehničnemu osebju, ki ga naj predeležajo in upošteva roke za odpravo nepravilnosti v posameznih oddelkih.

Vodja transporta Kavzar Janka se zadoljuje, da uredi oziroma znanjuje transportne poti in označi izhode iz tovarne v primeru elementarne nesreče. Glede izhodov naj se posvetuje z vodilnimi ljudmi v podjetju.

3. Tovariš direktor je poročal, da se je s tovarišem Mlinarjem Martinom udeležil v Zagrebu razgovora s predstavnikoma avstrijske firme Oberglas. Ta firma se strinja, da bi naše podjetje pošljalo robo avstrijskim kupcem, vendar naj bi to opravilo preko nje. S tem se naši predstavniki v celoti niso strinjali, ker je kupec Molec že dalj časa naš odjemalec ter bi temu robo dostavljali direktno, za ostale pa preko njih. Do določenih zaključkov se ni prišlo, zato so predlagali ponovni sestanek v jeseni 1967. Predstavniki firme Oberglas so naročili 20.000 komadov krogel; UO se strinja, da se jih dobavi.

4. Obravnavane so bile vloge za sprejem vajencev v uk. Oddanih vlog je okrog 32.

UO je sprejel naslednji sklep:

V šolskem letu 1967/68 se sprejme v uk 15 vajencev. Spacapan Roman se sprejme v uk za zidarkega vajenca. 16 prosilcev se pošlje k testiranju. Testiranje plačajo sami.

5. Pregledalki Omerzi Jožefi se odobri 18 dni izrednega neplačanega dopusta. Prispevek za socialno zavarovanje za navedene dni plača sama.

Pri centru za industrijsko oblikovanje v Zagrebu se kupi revija Dizajn — 12 številčk. cena 250 N-din.

Papež Franc in Marcen Alojz se udeležita simpozija (1 dan) v Zagrebu, ki ga prireja Zahodnonemški eksponat na zagrebškem velesejmu.

Pri odboru III. štajerske VDV brigade Trbovlje se naroči oglas za znesek 300 N-din.

Tovariš direktor je poročal, da sta prišla predstavnika firme, pri kateri smo se zanimali za hladilne peči, ki sta ob tem izjavila, da imajo strokovnjaka monterja za U 8 in za IS avtomate. V Hrastnik lahko prideta v avgustu. UO se strinja, da prideta monterja v Hrastnik, prej pa naj se zahteva ponudba o plačilu.

Preveri naj se, če je potrebno posebno skladišče za modele, rezervne dele in orodje za nov obrat avtomatske proizvodnje, ali pa je lahko skladišče skupno.

Glede rezervnih delov za avtomatsko proizvodnjo pa je UO

sklenil, da se shranjujejo in evidentirajo v materialnem skladišču. O tem sta bila obveščena vodja avtomatske proizvodnje in skladiščnik materiala.

Upravni odbor je sklenil, da se članom CDS in UO, ki se udeležijo strokovne ekskurzije na Češko in v Avstrijo, odobri 2 dni izrednega plačanega dopusta. Članom, ki imajo v tistem tednu delo na nočni izmeni, pa se prizna 3 dni izrednega plačanega dopusta.

Tovariš direktor je seznanil, UO, da je v tekočem tednu v steklarni Hrastnik sestanek z direktorji in komercialnimi direktorji slovenskih in hrvatskih steklarn zaradi integracije in izvoza.

V Hrastniku se vrši sestanek s predstavniki avstrijske firme Lamprecht glede prodaje izdelkov.

Na seji dne, 26. 7. 1967

1. Glede ureditve skladišča za modele in orodje za stari in novi obrat, ali bi bilo skupno ali bi bil prostor deljen, so bila mišljenja različna ter se bo navedeno realiziralo, ko bo urejena prestavitev v delavnicah.

2. Obravnavano je bilo poročilo o poslovanju podjetja za dobo januar—junij 1967.

Poročilo je UO potrdil.

Za mesec julij 1967 se je določila akontacija vrednosti točke na osnovi ocene dosežene realizacije 420 milijonov S-din, pri delitvi čistega dohodka 81,16 % : 18,84 % ter znaša vrednost točke 107 S-din.

Nadalje UO zadoljuje tehnično osebje in ostale v novem obratu avtomatske proizvodnje, da še nadalje prvenstveno skrbijo za normalizacijo avtomatske proizvodnje in da se uredi opal masa v starem obratu.

Vodje enot se ponovno zadoljuje za uvedbo discipline prihajanja in odhajanja z dela in na delo v svojih oddelkih.

Glede predloga ing. Jožeta Tušarja se UO strinja, da se preveri in dokumentira, ali bi bilo bolj ugodno taljenje steklene mase na dnevnih kadnih pečeh, če bi se kurilo z elektriko ali še nadalje s mazutom.

3. Pregledane so bile prekoračbe in madure za mesec junij 1967. Na navedeno ni bilo pripomb.

4. Tacar Frančiški, delavki v brusilnici, se odobri 1 mesec izrednega neplačanega dopusta pod pogojem, da plača prispevek za socialno zavarovanje.

Zupan Darku se odobri 8 dni izrednega plačanega dopusta pod istimi pogoji.

Velej Jožetu se za plačilo recepture za grafitne modele dodeli enkratna nagrada v vrednosti 580 N-din po osnovi enomesečnega osebnega dohodka.

Nogometnemu klubu »Mura« v Murski Soboti se dodeli 10 kg stekla IIa vrste brezplačno.

Občinskemu sindikalnemu svetu Hrastnik se nakaže 500 N-din za stroške proslave samoupravljalcev v Zagorju.

Pri biblioteki Savezne skupštine se naroči 12 kom. knjig »Biblioteka Savezne skupštine« po ceni 60 N-din.

Za ansambel iz ZDA, ki bo gostoval v Trbovljah, se določi 60 komadov malih dekoriranih vazic brezplačno.

Na seji, dne 31. 7. 1967

1. Upravni odbor je pregledal izvršenje plana proizvodnje v komadnih za mesec junij 1967. Izvršitev komadnega plana proizvodnje po odstotku na nov in star obrat znaša 69,1 %.

2. Obravnavan je bil operativni plan za mesec avgust 1967. Plan je korigiran s prodajno službo in obratom. Skupne kapacitete so naslednje:

proizvodnja v kg	1,139.685
dnevna proizvodnja	
27 delovnih dni	42.210
proizvodnja v komadnih	11,721.000
vrednost proizvodnje in realizacije	4,454.392,03
povprečna dnevna proizvodnja in realizacija	164.977,48
neto prodajna cena v N-din	3,91

celotni dohodek	4,454.392,03
stroški	
poslovanja 60 %	2,672.635,22
del za osebne dohodke 81,16 %	1,446.073,83
del za sklade 18,84 %	335.682,98
planirana vrednost točke	1,11

Navedeni plan je upravni odbor potrdil.

3. Pregledano je bilo poročilo menze in bifeja, in sicer poslovanje v I. polletju 1967. UO je sklenil, naj se poročilo dostavi komisiji za stanovanjske zadeve in družbeni standard, da poročilo pregleda in da svoje mnenje.

4. Komunalni zavod za socialno zavarovanje je dostavil v izpolnitev anketo za uvedbo razširjenega zavarovanja. Glede na to, da je potrebno o navednem zelo resno premisliti, se je imenovala (Nadaljevanje na 4. strani)

POSKUSIMO

V teku tehničnega in družbenega razvoja v vseh zgodovinskih obdobjih so se porajale posamezne izpopolnitve, na dnevnem redu so bila nova odkritja, nove izboljšave, ki so marsikateremu posamezniku ali družbi glede na takratne lastniške odnose omogočile zelo hitro proizvodno rast, rast kapacitet, istocasno pa tudi ustvaritev mogočnega finančnega kapitala. Vsi trusti, concerni ali delniške družbe so z vso restnostjo in popolnostjo spoznali, kaj pomeni novatorstvo ali racionalizatorstvo ter zato v te namene organizirali ustrezajoče biroje, v katerih so zaposlovali najslavnejše posameznike ter od njih zahtevali, da obstoječo proizvodno tehnično izpopolnijo, ob pozitivnem rezultatu pa jih ni bilo strah, miti jim ni bilo žal dati zaslužnim posameznikom primerne nagrade. V ta namen so nekatere družbe vložile včasih ves svoj obstoječi kapital, vendar je bilo praviloma izračunano vse tako, da je bila proizvodnja najprej tehnično dokumentirana in se je šele nato po popolni dokumentaciji, po razpoložljivem kadru, po zagotovitvi strokovnjakov pričelo z investicijo in proizvodnjo. Poznamo tudi polome posameznih družb, vendar je prišlo do tega praviloma zaradi neustaljenosti odnosov lastnikov, boječnosti nekaterih oseb, ki so imele participacijo, vendar pa je vsaka »novotarija« dajala iz dneva v dan boljše rezultate, v kolikor se je k njej pristopilo pravilno, tako s tehničnega kot družbenega vidika.

Tudi v našem družbenem sistemu je omogočeno vsaki delovni organizaciji, skupini ali posamezniku, da s svojo osebno prizadevanostjo, znanjem in zalaganjem poskuša in realizira kakršnokoli tehnično pridobitev. Težava je edino v tem, da se v nekaterih podjetjih pojavljajo očitki, češ da se to ne splača, ker zato ni nagrad, da je vsak član dolžan že glede na delovno mesto vnesti v svoje delo vse svoje umske in fizične sposobnosti ter v največji meri prispevati za čimboljše delo v podjetju. Ob takem dejstvu bi

to načelo vsekakor lahko bilo uveljavljeno in realizirano, če bi vsak član lahko tako delo opravil v svojem rednem delovnem času. V marsikaterem primeru so nekateri posamezniki — sposobni novatorji — obremenjeni s konkretnim vsakdanjim delom, tako da ne morejo v svojem delovnem času posvetiti pozornosti oblikam tehničnih izpopolnitev.

Poleg tega so ti člani po analitični oceni nagradi za konkretno delo, znano pa je, da vsaka tehnična izpopolnitev, naj bo tehnične ali organizacijske narave ali narave prihranjanja sredstev za podjetje, zahteva mnogo časa, predno se lahko z uspehom konkretizira in realizira v vsakdanjem življenju. Ker so mnogokrat tudi določila o višini vrednosti in pomembnosti tehnične izpopolnitve precej toga, ker ob dovršitvi dejanja nastajajo komplikacije v zvezi z določanjem višine nagrade, zlasti ker je v mnogih delovnih organizacijah s posebnim pravilnikom strokovno zakompliciran sistem določanja višine nagrade, člani nimajo posebnega zanimanja za tako delo. Istočasno glede na delovne norme zagotavljamo odgovornost na vsakem posameznem delovnem mestu, zaradi česar pride do diametralnih odnosov pravic in obveznosti posameznih delovnih mest, s čimer se pa vsekakor ne more zagotoviti enotno funkcioniranje določenega sistema. Tako se vsak član v marsikaterem pogledu briga samo za izvrševanje svojih nalog in ne pride do izraza enotnost povezovanja funkcij posameznih delovnih mest, kar pa je osnovni pogoj za uspeh dela. Včasih se pa tudi zgodi, da tem odnosom botrujejo še medsebojna nerazumevanja, nevzajemno in netovariško sodelovanje, celo prepiri, izražanje groženj ali karkoli drugega, s čimer se ta enotnost funkcij povezave dela pogloblja in vodi k neuspehu, ki pa se pozna v poslovanju podjetja kot celote v marsikaterem pogledu.

(Nadaljevanje na 4. strani)

Poročilo o delu upravnega odbora

(Nadaljevanje s 3. strani)
la komisija v naslednjem sestavu: Viktor Sušin, Grčak Karl, Počuč Mile, Janežič Alojz, Janko Strgaršek.

Komisija naj do naslednje seje sprejme določene zaključke ter jih posreduje upravnemu odboru.

5. Upravni odbor je bil seznanjen z zapisniki razgovorov in zaključkov, ki so jih sprejeli predstavniki slovenskih in hrvatskih steklarn na sestanku v Hrastniku. Upravni odbor se strinja z zaključki, ki so bili sprejeti na sestanku.

6. Tovariš Žagar Anton je opravil službeno potovanje v Italijo k firmi Salfa, Bologna, zaradi rešitve reklamacije steklenic za ledeno kavo.

Pripravi dela se naroča, da morajo vse spremembe glede oblike in mer pri modelih oziroma pri orodjih potrditi kupci.

Če pa se izvrši sprememba brez vednosti kupca in pride do reklamacije, bodo stroški bremenili osebo, ki je izvršila popravek.

7. Upravni odbor je zadolžil vodilne člane kolektiva, da skupno s tovarišem Kralj Borisom pregledajo koncept ocen delovnih mest. Imenovani člani so:

Kralj Boris, Rancinger Ludvik, ing. Maks Mrcina, Žagar Anton, ing. Kavšek Niko, ing. Jože Tušar, Mlinar Martin.

Rok predložitve predloga upravnemu odboru je 20. 8. 1967.

8. Koritnik Hubertu se odobri 6 dni neplačanega dopusta pod pogojem, da plača prispevek za socialno zavarovanje. Milenkovič Cvetu pa se odobri 15 dni izrednega neplačanega dopusta pod istimi pogoji.

Glede na vlogo Svobode I Hrastnik je upravni odbor sklenil, da se da na razpolago inštalaterja za montažo centralne kurjave v klubskih prostorih, vendar morajo predhodno javiti, koliko časa bo montaža trajala.

Upravni odbor pooblašča tovariša direktorja da izda nalog za plačilo monterju Leflerju, v kolikor bo imenovani vršil nadzor nad avtomati preko svojega delovnega časa.

Upravni odbor je imenoval tovariša Klanšek Jožeta kot delegata za volitve predstavnikov v Skupščino Gospodarske zbornice SR Slovenije in za člana sveta namesto ing. Makska Mrcine, ki mu poteče mandatna doba.

Na seji, dne 4. 8. 1967

1. Upravni odbor je določil tovariša ing. Tušar Jožeta kot pooblaščenega predstavnika podjetja za izdajo izjave glede zagotovitve sredstev za kritje podražitev pri rekonstrukciji leta 1967.

2. Tovarišu Viktorju Sušinu, dipl. pravniku, se dovoli, da zstopa Zdravstveni dom Hrastnik pri sklepanju pogodbe s Komunalno skupnostjo socialnega zavarovanja.

Na seji, dne 14. 8. 1967

Prečitani so bili sklepi prejšnje redne seje. Pripomb ni bilo.

2. Upravni odbor je obravnaval predlog predloženih cen, ki vsklajujejo normalna razmerja v cenah med izdelki in ki se lahko oblikujejo po tržnih prilikah.

Upravni odbor je predlog potrdil ter so novi ceniki sestavni del zapisnika. Izhodišče za vskladitev cen je bilo stališče, po katerem naj se cene oblikujejo po tržnih prilikah. Novi cenik stopi v veljavo 14. 8. 1967.

Zaključnice, ki so sklenjene do 14. 8. 1967 in realizirane do 20. 8. 1967, bodo obračunane po starem ceniku, realizacije starih zaključnic po 20. 8. 1967 pa bodo obračunane po novem ceniku.

Komerciala je realizirala sklep CDS ter se je v mesecu juliju izvršila analiza vskladiščene robe. Stanje zalog znaša 1.150 ton. V teh zalogah je precej nekurantne robe, med njimi ca. 300.000 kom. najrazličnejših razsvetljavnih teles.

Glede na sklep, da se nekurantna roba razproda po nižji ceni, UO ni določil fiksnega zneska oziroma odstotka popusta pri cenah, temveč pooblašča komercialno službo, da o tem odloča sama.

3. Pravna služba je upravni odbor seznanila z novim predpisom, da imajo udeleženci pri NOV pred 9. 9. 1943 pravico do dodatka, v kolikor je njihov osebni dohodek nižji od 920 N-din. Po priporočilu Združenja borcev NOV naj bi šel dodatek za udeležence NOV po 9. 9. 1943 v breme podjetja.

Upravni odbor je o tem razpravljal in naročil pravni službi, da ugotovi, koliko oseb bi prišlo v poštev za borčevski dodatek do 920 Ndin in koliko bi to zneslo na leto.

4. Po predlogu komisije, imenovane od UO, ki je obravnavala anketo Komunalnega zavoda za socialno zavarovanje za razširjeno zavarovanje. UO predlaga, da pravna služba dobi od Komunalnega zavoda informacijo, koliko zavarovanih oseb bi lahko koristilo zdravljenje, če se podjetje odloči za vse oblike razširjenega zavarovanja.

Plzeň, v desnem kotu slike upravno poslojje češke tovarne avtomobilov »ŠKODA«

POSKUSIMO

(Nadaljevanje s 3. strani)

Tako problematiko so poznali v marsikateri delovni organizaciji in so zato organi upravljanja pristopili k drugim oblikam in metodam za nagrajevanje novatorstva, tehničnih izboljšav ali odprave pomanjkljivosti. V zadnjem času smo pričali javnemu tisku, radiu in televiziji, ko objavljajo in propagirajo nove oblike in metode iz navedenega področja. Nesporno je tudi, da je marsikateri kolektiv iz zelo težkega, primitivnega in zaostalega položaja naenkrat prešel v kolektiv z moderno urejeno in sodobno obliko proizvodnje ter da je v tej smeri mnogokrat v prvi vrsti igrala najpomembnejšo vlogo ravno oblika novatorstva v okviru delovne organizacije. Jasno je tudi, da so zaslužni člani prejeli ustrezajoče nagrade, delovni kolektiv pa je rad pristal na taka izplačila, ker se je dokazalo, da je s tem podjetje prihranilo toliko sredstev, da jim je to omogočilo razširjeno reprodukcijo, uvrstitev na trgu, kvaliteto dela in tudi zdrave medsebojne odnose. Zlasti pa se je ta akcija uveljavila po gospodarski reformi, ko je bil marsikateri kolektiv postav-

ljen pred dilemo »ali je še mogoče zagotoviti obstoj podjetja pod obstoječimi pogoji?« Doseženi uspehi pa niso pomembni samo za ustrezajoče podjetje, temveč so pomembni tudi za vso družbeno skupnost in afirmacijo za domači in zunanji trg. V največji meri pa so taki primeri vsekakor vzpodbuda in opozorilo za vsa tista podjetja in vse tiste organe upravljanja, ki jih danes tare proizvodnja, niso pa še poskušali z internimi oblikami reševati svoje proizvodne, tehnične in organizacijske težave.

Tudi v našem podjetju smo vse do uvedbe nove avtomatske proizvodnje uspešno reševali obstoječe proizvodne težave. Bile so posamezne težave, ki so se vlekale iz dneva v dan, vendar niso v pomembnejši meri vplivale na rezultate poslovanja. Ob tem gre tudi zaasluga nekaterim našim posameznim članom, ki so vrsto let uspešno reševali posamezne nastale težave z oblikami, ki bi se lahko štejele za tehnično izpopolnitve ali novotarijo, vendar mnogokrat ni bila dana nikakršna ustrezajoča denarna nagrada ali morda celo nobeno priznanje. S porastom kapacitet, z uvedbo no-

5. Obravnavana je bila reklamacija Plive Zagreb za količino 15.308 komadov, ki so bile slabe kvalitete in so pri polnjenju s sirupom pokale. Skupno odpremjenih steklenic je bilo 183.522 komadov, od tega kvalitetnih 168.214 komadov. Zahtevana odškodnina zaradi izgube sirupa in steklenic znaša skupaj 4.668,84 N-din.

Upravni odbor odškodnino zaradi izgube sirupa ni priznal, priznajo se samo steklenice.

6. Percl Gerhardu se dodeli štipendija za šolanje na višji tehnični šoli — kemijski oddelek, Maribor, po pravilniku o delitvi štipendij.

Mladinski organizaciji Bereča v Beli Krajini se odobri 10 kg II.a vrste izdelkov brezplačno.

Naroči se katalog, ki ga bo izdal umetnostni paviljon Slovenj Gradec. Cena znaša 100 N-din.

Tosič Faniki se odobri 12 dni izrednega neplačanega dopusta pod pogojem, da plača prispevek za socialno zavarovanje.

7. Glede na predlog komisije za izrekanje ukrepov za imenovanje komisije, kadar se obravnavajo kršitve novega obrata, je upravni odbor sklenil, da so strokovni svetovalci dolžni dati izjavo iz svojega področja dela, v kolikor komisija za izrekanje ukrepov ne more samostojno reševati kršitev. Če pa so pozvani na obravnavo, so tudi dolžni, da se vabilu odzovejo.

Tovariš Mlinar Martin je poročal o razstavljanju izdelkov na zagrebškem velesejmu.

Glede na to, da se je vsako leto določilo nekaj stekla za reklamo poslovnim partnerjem, se UO strinja, da se na zagrebškem velesejmu dajejo kot reklama avtomatski kozarci, pakirani po 3 in 6 komadov, in pepelniki z napisom Steklarna Hrastnik.

ve proizvodnje, novih strojev, novih oblik dela, pa so se ponovno pojavile težave, za katere se trudimo, da bi jih odpravili na ta ali oni način, toda kot izgleda, v zadnjem času v tem pogledu ne dosegamo pomembnejših uspehov. Tako imamo težave na avtomatski proizvodnji, vedno je problematičen »Eldred«, obstajajo ozka grla, zelo je zakompliciran intern transport, ni rešena organizacija dela, vedno se obravnava napaka stekla, lomljenje modelov itd. Ob vseh teh težavah nastaja tako rekoč notranje vzdušje o neki imaginarni krivdi določene osebe ali določenih članov, ki pa se jo ne da najti. Verjetno bi bilo potrebno iskati vzrok v čem drugem, kot pa v kakršnikoli obliki krivde in morda bi ena izmed oblik izpopolnitve dala ustrezajočo rešitev. Nesporno je, da se glede na svoje strokovne sposobnosti (vsaj po zagotovitvah posameznikov) vsak član trudi, da v čim večji meri poskuša zagotoviti optimalen uspeh. Pri tem pa je računica včasih zelo nejasna, ker se takorekoč vsi prizadevamo, uspeh poslovanja pa je kljub temu zelo nizek. Nikakor ne mo-

(Nadaljevanje na 5. strani)

RESNICA IMA LE EN OBRAZ!

Nerad se vračam k mojemu članku o industrijskem oblikovanju v majski številki »Steklarja«, ki je bil napisan v upanju, da se bodo razmere izboljšale, in pa k odgovoru nanj: »Ali pozabljamol!«, ki je sicer korektno napisan, če izvzamemo vrsto neresnic, ki se jih poslužuje v svojem celotnem odnosu do službe oblikovanja in do mene vodja priprave dela, Tramte Franc. Za ton tega odgovora je predvsem značilno, da boleha na popolnem pomanjkanju dejstev.

V svojem majskem članku sem se ozko omejil na odnose do oblikovanja in nisem nikjer omenil rekonstrukcije, ki je le toliko moja zadeva, kot vsakega drugega člana kolektiva. Če kdo obrekuje tiste, ki so se trudili pri rekonstrukciji, potem je to tov. Tramte sam. Sem za to, da se objavijo zasluge vseh, ki imajo zasluge pri rekonstrukciji in objavijo njih slike, za nekatere pa še zneske na žiro računih v banki za denar, ki so ga v tem času poleg nadur v naši tovarni prejeli od drugih podjetij in pa izvor teh nakazil. To bi bilo prav gotovo za vse člane kolektiva zanimivo branje.

Res je, da sem prišel jaz k tov. Tramteju in sva se pogovorila o nepravilnostih do oblikovanja in si podala roki, vendar se je odnos do oblikovanja potem še poslabšal, čeprav je delokrog obeh služb točno določen.

Ko navaja tov. Tramte, da se v pripravi dela ne rišejo več osnutki in da je bil le pred enim letom primer, da je član priprave dela narisal en osnutek, ki je imel komercialni uspeh, lahko navedem le to:

Narisanih je bilo v pripravi v celoti preko 40 osnutkov, zadnji od njih ne pred enim letom, ampak 16. 5. 1967, to je kat. št. 5551. Lahkotnost, s katero se tov. Tramte odreka preko 40 osnutkom in prizna le enega, dovolj zgovorno priča o dejanski kvaliteti tega dela. Osnutki št. 5594, 5595, 5589, 5588, 5580/I, 5580, 5578,

5551, 5528, 5980, 5530, 5529 so označeni poimensko, kdo je izdelal osnutke, drugi pa niso označeni, vendar so preneseni iz servisov za kompot ali že obstoječih vzorcev. Mnogi nosijo signo TF — Tramte Franc, zato ne more biti govora o neinformiranosti.

Ne vem, čigavim interesom službi zatiranje oblikovanja in dajanje in objavljane neresničnih podatkov, interesu kolektiva gotovo ne. Odprto je vprašanje, zakaj lahko neka skupina ljudi ne kvalificirano opravlja neko delo mimo strokovne službe, ki je posebej zato postavljena in usposobljena za delo, ki spada izključno k njej, delo, ki bi ga pa priprava dela dejansko morala opravljati, pa stagnira, ali se zanj opravljajo nadure.

Dalje navaja tov. Tramte: »Vem, da je služba oblikovanja napravila 18 modelov, ki so se

zelo dolgo delali in sedaj ležijo brez vrednosti, ker so bili od komercialne odbiti.«

Tudi ta trditev je popolnoma neresnična, njen namen pa je diskreditirati službo oblikovanja, ki je kljub izoliranju, zaviranju pri delu in drugim nezdravim pojavom od svojega začetka v letu 1965 dosegala lepe uspehe. Prav vsi osnutki, ki so bili izdelani po njih modelih, so bili tudi uspešni na trgu, ker so izdelani premišljeno in strokovno.

Trditve o 18 modelih, ki jih je napravila po besedah tov. Tramteja služba oblikovanja in ki sedaj ležijo na polici, je popolnoma izmišljena in je le ena epizoda v nepošteni borbi do nove službe, kjer se zdi nekaterim primerno vsako, še tako nepošteno sredstvo, da bi lahko uveljavili svoje osebne ambicije.

Ne glede na nadaljnji potek je ta razprava zame s tem končana in se ne nameravam še nadalje spuščati na nivo raznih podtikanj in pojasnjevanj, kaj je laž in kaj resnica. Iz davnine se je prenesel v sedanost izrek: »Resnica ima le en obraz!« Po gornjih podatkih, ki jih lahko vedno dokumentiram, si lahko vsakdo ustvari sodbo o odnosih sam.

Služba oblikovanja, še razmeroma nova, si želi resničnega, tovariškega in korektnega sodelovanja in funkcioniranja v zapletenem mehanizmu našega podjetja, ker samo to zagotavlja uspešno in ekonomsko poslovanje, ki je edino merilo v ekonomiki sveta. Nogomet se igra za gole, gospodarstvo pa za dinarje, marke, dolarje, ta uspeh je tudi merilo za zasluge kolektiva pred družbo in posameznika pred kolektivom.

Papež Franc

Gradnja rekreacijskih objektov

Izredno povečana rekreacijsko-športna aktivnost v našem kolektivu je narekovala nekaterim družbeno-političnim in športnim organizacijam v kolektivu, da so pričeli razmišljati o ureditvi skromnega športno-rekreacijskega centra ob dosedanjih športnih objektih čez Savo.

Za ureditev teh nujno potrebnih objektov, ki bi koristili rekreaciji članov kolektiva in vseh ljudi, ki žive v spodnjem delu Hrastnika, se živo zanimajo in poskušajo doseči sporazum o tej gradnji predvsem športni odbor za rekreacijo Steklarne, organizacija zveze mladine steklarne, sindikalna organizacija steklarne, krajevna skupnost — spodnji del, ženski rokometni klub »Steklar«, organizacija SZDL — terena II, kegljaški klub »Bratstvo« in v prvi vrsti vsi člani kolektiva.

Za kaj pravzaprav gre? Glede na dosedanji nivo razvoja rekrea-

tivne dejavnosti v našem kolektivu in na dosežene uspehe v zadnjih letih na rekreacijsko-športnem področju ter glede na zahteve in potrebe članov kolektiva je nujno, da uredimo potreben rekreacijski center, ki bo v neposredni bližini proizvajalca.

V ta namen je bilo predloženo, da se čez Savo ob in na dosedanjem nogometnem igrišču uredijo naslednji rekreacijski objekti: asfaltna plošča v velikosti 23 krat 26 metrov, kjer bi gojili rokomet (moški in ženske), kotalkanje, košarko in eventualno odbojko; objekt za skakanje v višino in daljino ter met krogle, ob igrišču pa naj bi bila atletska steza za krajše proge (100 m, 80 m, 60 m); ob imenovanih objektih pa naj bi zgradili prostor za balinanje in manjši park z gugalnicami in ostalimi rekviziti za najmlajše.

Večje število članov kolektiva je poudarilo, da bi prostovoljno pomagalo pri gradnji teh objektov, kar bi občutno zmanjšalo stroške gradnje, ki za omenjene objekte ne bi bili veliki in nedosegljivi za sedanje stanje v kolektivu.

Toda, vsi smo za, vendar do danes še ni storjenega ničesar konkretnega, tako da niti ne vemo, kje in kako bodo dekleta nastopala v prvih kolih republiške ženske rokometne lige, če vemo, da je rokometno igrišče na rudniku deformirano in neprimerno za tekmovanje v taki konkurenci.

Najtežje pri vsem tem je seveda doseči sporazum z upravo nogometne sekcije, ki si lastijo teren in zgradbo, kar je osnovno sredstvo našega kolektiva in je dano samo v upravljanje nogometšem.

Z medsebojnim razumevanjem bi se vsekakor lahko dosegel sporazum, tako da bi vsi imeli dovolj prostora.

Zaradi vseh teh momentov visi gradnja teh objektov v zraku, čeprav smo vsi za to zainteresirani.

Menim, da bodo morali dati tu zadnje besede organi upravljanja.

Nadalje še nekaj besed o financiranju športne dejavnosti. Vsi člani kolektiva plačujemo iz svojih neto osebnih dohodkov 0,03 odstotka sredstev za šport in kulturo. V letu 1966 smo v našem kolektivu na ta način zbrali ca. 4 milijone 634.000 S-din od skupno v občini zbranih nekaj nad 10 milijonov S-din. Ta sredstva so se nato delila po ključu 65% za šport in 35% za kulturo. Tem sredstvom je dodala Občinska skupščina iz svojega proračuna še nekaj milijonov in to je predstavljalo nato vsa sredstva, ki so bila namenjena za šport.

Zahteve športnih organizacij v letu 1967 pa so bile izredno velike, tako da ni bilo mogoče zadovoljiti vse, ob tem pa je izredno velik procent teh sredstev porabljenih za nogometne, izredno malo pa za ostale športne panoge, ki zajemajo maso Hrastničanov. Ob takšnem stanju nekatere športne sekcije, ki dosegajo pomembne uspehe (kolesarji itd.), ne morejo delati, niti prenehati z delom, kar pa je dovedlo do večjih nesoglasij pri delitvi teh sredstev. Ob tako skromnih sredstvih je OZTK ostala nemočna in ne more uspešno voditi politike razvoja športa v občini.

Zaradi tega so nekateri člani našega kolektiva menili, da naj bi posamezne športne sekcije prevzeli kolektivi pod svoje okrilje in jih tudi financirali, s tem, da bi del sredstev 0,03% ostajal v kolektivu. Mogoče ni to popolnoma pravilna oblika, vendar se je poslužujejo v marsikateri občini.

Da se ne bi prihodnje leto zopet prepirali o delitvi teh sredstev, bi bilo vsekakor potrebno razmisliti, kako bomo nadalje financirali športno dejavnost v občini.

In ne nazadnje še nekaj: Komaj smo uspeli aktivirati ženski šport, ki je edini v občini in nima večjih zahtev, pa se je že pojavil problem denarja. Ali res nismo sposobni dati tudi ženskam možnost rekreacije?

POSKUSIMO

(Nadaljevanje z 4. strani)

remo rešiti uganke tega »gordijskega« vzla ter ga bo morda potrebno presekat z enostavnim ukrepom v okviru podjetja.

O vseh teh vprašanih razpravljajo organi upravljanja, komisije, konference sprejemajo sklepe in ustrezajoče odločitve, vendar ob vsem tem rezultat poslovanja oziroma dela ne doseže zaželjene vsebine.

Iz tega izhaja, da smo morda nepravilno odkrili napake in težave, da smo morda v zvezi z odpravo sprejeli nepravilne odločitve, da moramo izvesti druge ukrepe ali da moramo za reševanje vprašanj uporabiti tudi druge oblike. Morda bi bilo potrebno med člani delovne skupnosti, ki zadevo poznajo, vzbuditi zainteresiranost, da se zavzamejo za odpravo teh težav. Tako bi morda organi upravljanja izvršili razpis na podlagi katerega bi se članu, ki bi izvršil tehnične izboljš-

šave ali odpravil pomanjkljivosti, uredil organizacijo na vseh področjih, kjer se pojavljajo taka vprašanja, priznala sorazmerna nagrada. Članu bi se naj dala tudi možnost, da bi si izbral svojo skupino ter s to skupino izvršil ustrezajočo nalogo. Pri vsem tem bi vsekakor bilo potrebno voditi utemeljenost ekonomskega izračuna in verjetno bi že do danes prihranili podjetju marsikateri dinar. V kolikor pa tudi take oblike ne bi zadostovale, bo potrebno iskati izvajalce tehničnih izpopolnitev zunaj ali pa ukreniti kaj drugega, da poslovanje oziroma proizvodnja ne bo v škodo. Že danes člani našega kolektiva z nezaupanjem gledajo nastajajoče in nerešljive vsakdanje težave, vsi v podjetju pa smo dolžni, da opravičimo tisto in zagotovimo tisto, o čemer se je zagotavljalo in razpravljalo na organih upravljanja.

Iz arhiva muzejske zbirke

NEDOKONČANA POT

II. nadaljevanje

Leto 1942. Odpor je rasel iz dneva v dan, mržnja je tlela, izdajalci so širili svoje mreže — in padale so nove žrtve. V Hrastniku je postala izdajalka Silva Cmok, delavka v steklarni Hrastnik, bivša Skojevka — sekretarka. Takrat so zaprli celotno skojevsko, partijsko in OF organizacijo. Žrtve te izdaje so bili: Olga Jenko, njena mati Julka, Marta Babič, Anica Slokan, Alojzija Vabic, Anica Matek, Justina Govejšek, Ludvik Fajdiga, Zdenko Brun, Franci Holc, Slavko in Martin Zalezina, Franc Koritnik, Štefka Potisek, Ana in Karl Holešek, Alojz Grešak, Ivan Kandušer, Ivan Pavlič, Rudi Pušnik, Karli Kavzar, Franci Potisek in Pavla Zadobovšek. Izmed njih so jih takoj ustrelili 16.

V steklarni pa je bila še neka druga ženska, ki je zagrešila veliko izdajo. Med tem, ko so ji Nemci odpeljali moža v koncentracijsko taborišče, se je vdinjala okupatorju in izdala Toneta Tomšiča in Miha Marinka. Zaradi teh izdajstev je na revirskem področju nastala prava pustež. Letaki pa so naznanjali nove žrtve — talce.

KAVZAR KARLI, roj. leta 1924 v Hrastniku. Zaposlen je bil v steklarni Hrastnik kot električar. 16. julija 1942 je bil aretiran s strani gestapa in 30. julija 1942 ustreljen v Celju. Oče, mati in sestra pa so bili odpeljani v koncentracijsko taborišče Avšvic, kjer je oče zaradi mučenja v istem letu umrl.

KACIČ FRANCI, roj. 5. 3. 1915 na Dolu pri Hrastniku. Zaposlen je bil pri rudniku Hrastnik. Že v stani Jugoslaviji se je udeleževal v naprednih delavskih vrstah. Aretiran je bil od gestapa 22. julija 1942. Avgusta 1942 pa je bil v Celju ustreljen kot talec. Zena Berta in hčerka Bertica sta umrli v koncentracijskem taborišču Avšvic. Pred smrtjo je napisal poslovilno pismo, katerega prepis hrani muzej NOB v Hrastniku.

KACIČ FERDO je bil rojen 17. 2. 1924 v Hrastniku. Po poklicu je bil čevljar. Dne 4. 6. 1944 so ga Nemci aretirali in odpeljali v zapor v Trbovlje. Tu so ga zasliševali in mučili ker pa ni ničesar izdal, so ga 11. 7. 1944 ustrelili v Pamečah pri Slovenj Gradcu, kjer je tudi pokopan.

KORITNIK FRANCI, rojen 26. 7. 1922 v Hrastniku. Že kot dijak učiteljskišnik je bil vedno napred-

na nega nazora in ko je prišel okupator, ga je vsestransko preziral. Deloval je kot dijak aktivist vse od prihoda okupatorja pa do aretacije 5. 7. 1942. Prepeljan je bil v trboveljske zapore, kjer so ga pretepali, nato pa je bil odpeljan v Laško, od tu pa v Celje, kjer je

Pogled kmeta partizana, na svojo požgano vas

bil 22. julija 1942 ustreljen. Vsa njegova družina je bila odpeljana v taborišče. Mati v Avšvic, oče, brat in sestre pa v ostala taborišča v Nemčiji.

KORDON ANTON, rojen 25. 11. 1921 v Hrastniku kot sin delavske družine. S strani gestapa je bil aretiran 16. 7. 1942, odpeljan v Trbovlje, nato v Laško in dne 30. 7. 1942 ustreljen v Celju. Njegova družina, mati in bratje, pa so bili odpeljani v taborišča. Mati je bila v taborišču Avšvic, kjer je bila v veliko pomoč ostalim sotrpinkam in so ji že v taborišču njene sojetnice nadele ime »mamica«.

KOMAT KARL, roj. 25. 10. 1916 v Hrastniku. Zaposlen je bil pri rudniku Hrastnik. Po izdajstvu je bil aretiran in prepeljan v trboveljske zapore. Izdal ni ničesar, čeprav so ga nečloveško mučili; vsi zaporniki so se čudili njegove-

vemu zadržanju, čeprav ni bilo na njem niti za ped zdrave kože. Iz zapore v Trbovljah je bil prepeljan v celjski »stari piškera«, kjer je bil 15. 8. 1942 ustreljen. Njegova družina je bila odpeljana v razna taborišča. Mati in oče sta umrli v Avšvicu.

KUMLANC IGNAC, rojen leta 1920 v Hrastniku. Zaposlen je bil v brusilnici steklarne Hrastnik.

Z OF je sodeloval že od leta 1941. Aretiran je bil s strani gestapa, zaprt v Trbovljah in 31. 7. 1942 v Celju ustreljen. Njegov oče in mati sta umrli v koncentracijskem taborišču Aušvic. Sestra Keti pa je preživljala težke čase in mučenja še nadalje v taborišču Aušvic.

ljen v Mariboru. Njegova žena pa je bila izseljena v taborišče.

POTISEK IVAN, rojen 10. 8. 1908 v Polšniku nad Zagorjem. Zaposlen je bil pri rudniku Hrastnik. Pri njem so se sestajali prvi aktivisti Pavlič Gvido in Ribič Lojze. Izdan in aretiran je bil 16. 7. 1942, zaprt nekaj časa v Trbovljah, vkljen prepeljan v mariborske zapore, kjer so ga ponovno mučili in zasliševali, po enem tednu prepeljan nazaj v Trbovlje, čez nekaj dni pa so ga znova prepeljali v Maribor in ga 2. 10. 1942 ustrelili kot talca. Pred smrtjo je napisal poslovilno pismo, katerega prepis hrani muzej NOB v Hrastniku. Med drugim je napisal hčerki: »Zlatka, bodi pridna in ubogaj svojo novo mamico, za ateka pa kličij njega, ki ti reže kruhek sedaj«. (Opomba: ni mu bila znana usoda njegove žene).

POTISEK SLAVKO, rojen 12. 12. 1912 v Polšniku nad Zagorjem. Zaposlen je bil v steklarni Hrastnik. Na svojem delovnem mestu je bil v stalnem nasprotju s takratnimi hitlerjanci, poznejšimi kulturbundovci. Od prvega dne okupacije je bil pod stalnim nadzorstvom, aretiran s strani gestapa 16. julija 1942. Po enomesečnem mučenju v Trbovljah je bil odpeljan v Celje in 15. 8. 1942 ustreljen. Napisal je poslovilno pismo, katerega prepis hrani muzej NOB v Hrastniku. Napisal je: »Odhajam za vedno, a ne zaman.«

POTUŠEK IVAN, rojen 7. 5. 1918 v Praprotnem pri Hrastniku.

Zaposlen je bil v kamnolomu »Hauk« nad Trbovljami. Takoj po prihodu okupatorja se je vključil v odpor. Sestajal se je z Ribič Alojz in Mlinarič Ludvikom. Zaradi izdaje je bil aretiran 15. 7. 1942, odpeljan v Trbovlje, nato v Celje, kjer je bil 5. 8. 1942 ustreljen. Starše, brate in sestre so Nemci odpeljali v koncentracijska taborišča.

Oče in mati sta umrli v Aušvicu.

PUCELJ DRAGO, roj. 4. 7. 1921 v Hrastniku. Zaposlen je bil pri rudniku Hrastnik. Za NOP je začel delati kmalu po prihodu okupatorja z aktivistom Fricem Keršičem iz Trbovelj. Aretiran 15. 7. 1942, odpeljan v zapor v Trbovlje, od tu pa v Celje, kjer je bil zaradi izdaje Silve Cmok 30. 7. 1942 ustreljen kot talec. Mati je bila odpeljana v koncentracijsko taborišče Aušvic.

Z življenjepisi bomo nadaljevali.

CDS na obisku pri čeških steklarjih

Meseca junija letos je našo tovarno obiskala skupina strokovnjakov »Steklarskega inštituta za tehnično steklo« iz Prage. Namen tega obiska je bil izmenjati izkušnje na strokovnem in organizacijskem področju, še posebno pa je tovariše iz Češkoslovaške zanimal naš samoupravni sistem. Posvetovanja in razgovori so potekali v prijateljskem vzdušju. Ob zaključku posvetovanja nas je predstavnik tega inštituta dr. Dvoržak povabil, da jim vrnemo obisk v Pragi.

Drugo vabilo je bilo od predstavnikov steklarne »Hermanova Hut«, ki so tudi v mesecu juniju tega leta obiskali našo tovarno. S steklarne Hermanova Hut imamo že dalj časa prijateljske odnose na področju strokovnih izmenjav. Med obema tovarnama je sklenjena pogodba o izmenjavi izkušenj nekaterih vej steklarske stroke.

Za strokovno ekskurzijo si je CDS letos izbral obisk steklarne Hermanova Hut in vrnitev obiska steklarskemu inštitutu za tehnično steklo v Pragi.

V jutranjih urah 20. julija smo preko Ljubelja krenili proti Češkoslovaški. Potovali smo z avtobusom SAP in z vodičem, ki nam je v zanimivi razlagi orisal zanimivosti ob naši poti v Češkoslo-

vsrčno pozdravili, nakar so nam predlagali potek obiska za naslednji dan. Predlagani dnevni red smo z navdušenjem sprejeli, ker je bil zelo lepo pripravljen. Proizvodnja dobra. Proizvodnja

kozarcev na stroju H-28 je bila ob obisku slaba, ker so kozarci v razhlajevalni peči pokali.

Po ogledu tovarne so nas peljali na umetno jezero, ki so ga

ček, tako da smo bili vsi utrujeni od prestopanja tolikih stopnic in poti. Pri povratku v stanovanje smo se oglasili v gostilni, kjer je Hašek pisal »Švejka«. Tu se nam je prilagelo dobro plzensko pivo, ki ga je v tem času precej steklo po naših grlih. Kolektiv inštituta za tehnično steklo je ob prisotnosti večine svojih članov priredil družabni večer, na katerem smo se poslovili od tovarišev iz inštituta in za vedno nam bo ostal ta lepi večer v spominu.

Naslednje jutro smo se odpeljali zadovoljni in nasmejani proti Dunaju. Med potjo smo imeli okvaro na avtobusu, pokvarili so se zračni amortizerji in nas je do doma zelo močno treslo. Zaradi počasne vožnje smo prispeli na Dunaj šele proti večeru in si ga ogledali ob nočni razsvetljavi. Naslednji dan je bil ogled Dunaja s krožno vožnjo z avtobusom. Tu nam je zopet vodič SAP razlagal zanimivosti Dunaja. Popoldne smo si še ogledali gradič avstrijskih cesarjev — Schönbrunn. Po gledu gradu smo se preko Du-

Udeleženci strokovne ekskurzije slikani v Pragi, v ozadju študentsko naselje

Nato smo se skupaj z vsemi predstavniki tovarne peljali nazaj v Plzen, kajti za časa obiska tovarne Hermanova Hut smo stanovali v zelo lepo opremljenem hotelu znane tovarne »Škoda«. V tem hotelu smo večerjali skupaj z gostitelji in obravnavali razna vprašanja. Po večerji, ki je bila zelo dobra in obilna, smo utrujeni od dolge vožnje okoli polnoči šli spat. Naslednji dan nas je avtobus po zajtrku odpeljal na kratek ogled svetovno znane Plzenske pivovarne, ki še vedno izvažajo pivo po celem svetu. Vodič te tovarne nam je zelo nazorno prikazal celoten potek proizvodnje piva. Po ogledu pivovarne smo se odpeljali v steklarne Hermanova Hut. Skupno s predstavniki njihove tovarne smo se zbrali v sejni sobi tovarne. Po krajšem govoru direktorja, ki je poudaril skupne cilje obeh držav ter poglobitev starih tovariških odnosov in želje, da se doseže čim večji napredek z izmenjavo izkušenj, je govoril predsednik našega CDS, tov. Grum Milan. Tudi njegove besede so poudarjale skupne cilje ter tovariške odnose. Nato sta direktor tovarne Hermanova Hut in predsednik CDS Grum Milan izmenjela simbolični darili obeh kolektivov. Po slavnostnem delu je bil strokovni razgovor in ogled njihove tovarne.

Za ogledom tovarne smo se razdelili v dve skupini. Ogledali smo si lahko vse, kar nas je zanimalo. Ta tovarna ima samo polavtomatsko in avtomatsko proizvodnjo. Polavtomatska proizvodnja obsega v glavnem stiskalno steklo, tudi v barvi, in dva kila stroja za opalne stekleničke. Onal topijo v kadni peči z dodatnim električnim kurjenjem. Kvaliteta stiskalnega stekla je zelo dobra, čemur odgovarjajo kvalitetne surovine, ki jih uporabljajo za zmes. Avtomatska proizvodnja obsega stroj H 28 z Eldredom in avtomata za vsesavanje kaplje, kot naši KS-6 so delali z dvojniki in je bila stroji. Na vsesovalnih avtomatih

ustvarili z zaježitvijo manjše reke. Tu smo imeli kosilo in ponovne razgovore s predstavniki tovarne. Ob 5. uri popoldne smo se po jezeru peljali z majhno motorno ladjico. Pot je bila dolga 20 km in je vožnja trajala približno 1 uro. Vzdolž celotne poti na obeh pregovih jezera je bilo polno zelo lepih vikend hišic. Na končni postaji smo si ogledali jez z električno centralo, nato pa se z avtobusom odpeljali v Plzen. V hotelu tovarne »Škoda« smo se po tovariškem večeru, polnem prijateljskega in iskrenega vzdušja poslovili od naših gostiteljev. Temu večeru je prisostvoval tudi dr. Dvoržak, ki nas je naslednji dan spremljal v Prago. Večina nas je prišla prvič v Prago. Stanovali smo v študentskem naselju, ki je zelo lepo urejeno. Tovariši z inštituta so nam popoldne pokazali nekatere zanimivosti Prage. Po kosilu smo dobili vodiča, ki je govoril srbskohrvatsko in nam med vožnjo po Pragi opisal veliko zanimivosti, nakar smo se odpeljali na Hradčane, najzanimivejši del Prage. Tu nam je bil pojasnjen potek gradnje tega zgodovinskega spomenika Prage. Ogledali smo si vsak koti-

Mestna vrata v Pragi

najskega Novega mesta, Brucka, Maribora odpeljali proti domu. Iz avtobusa smo izstopili precej utrujeni, vendar zadovoljni ob vsem tem, kar smo videli in doživeli. Tušar Jože

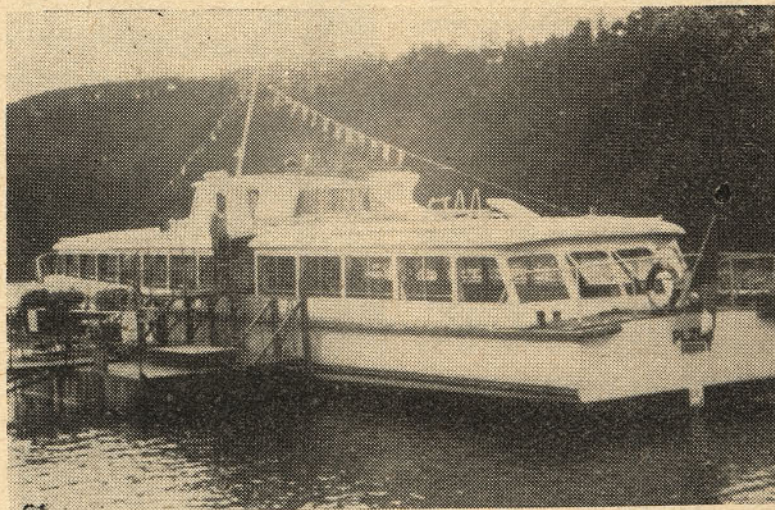

Članice CDS slikane v PLZNU

vanju upoštevamo delo, pri predovanju pa na obnašanje pri vaško. Posebno podrobno nam je opisal kraje tistega dela Koroške, ki je pod avstrijsko oblastjo.

Pot nas je vodila preko Celovca, Nizkih Tur, Linza, Plzna do kraja Hermanova Hut, ki je dobil ime po steklarni. Na cilj smo prispeli že po temi. Pri steklarni so nas čakali predstavniki te tovarne, med njimi tudi direktor tovarne. Najprej smo se z vsemi

**BERITE
STEKLARJA**

Motorna ladja na umetnem jezeru. Z njo smo se odpeljali na enourni izlet

Problemi nagrajevanja po delu

V času, ko posebna komisija pripravlja nov pravilnik o delitvi osebnih dohodkov, je potrebno, da pomislimo tudi na nekatere moralne probleme, ki se pojavljajo v zvezi z nagrajevanjem po delu. Nagrajevanje za delo, ki ga delavec opravlja v podjetju in daje z njim svoj osebni prispevek, da bi podjetje doseglo svoj namen (proizvodnja stekla, izdelovanje modelov, skladiščenje itd.), sodi med najpomembnejša in najtežje rešljiva vprašanja pri urejanju medsebojnih, takorekoč družbenih proizvodnih odnosov. O tem, da je nagrajevanje po delu načelo in da temelji na medsebojnih odnosih, ne dvomimo, vendar je treba razmisliti, kako je treba konkretizirati to načelo na ravni podjetja, zlasti na ravni posameznega delavca, neposrednega proizvajalca, ker nas v zvezi s sprejemanjem pravilnika čaka cela vrsta odprtih in nerešenih vprašanj in bomo morali zanje najti rešitve, če hočemo, da bo sistem ekonomsko učinkovit in da se bodo odnosi v podjetju razvijali v zaželjeni smeri. Nagrajevanje po delu ni izčrpano z nagrajevanjem po storilnosti, ker je prvo širše od drugega, vendar pa je drugo ena izmed bistvenih sestavin nagrajevanja po delu. Različna tehnologija in deloma tudi organizacija, ki sta dva faktorja produktivnosti, pogojujeta individualno produktivnost; od različne posameznikove angažiranosti pa je odvisno (vsekakor pa tudi od organizacije dela), ali je tehnologija le deloma ali popolnoma izrabljena. Človek je edino resnično gibalno proizvodnje, ker še tako izpopolnjena in mogočna tehnologija ni drugo kot sredstvo človekove dejavnosti. Vsekakor je učinek človekove dejavnosti lahko ob njegovi zainteresiranosti in ustrezajoči tehnologiji majhen ali velik.

Če opazujemo način nagrajevanja v povezanosti s tehnologijo proizvodnega procesa, vidimo, da je sistem individualne stimulacije neprimeren v sistemu množične, serijske proizvodnje, kadar ta temelji na sistemu tesne medsebojne delovne odvisnosti. Kjer predmet dela prehaja iz enega delovnega mesta na drugo, ni smiselno, vzpodbujati delavca A, da bi napravil več ali hitreje, kot lahko od njega prevzame delavec B. Večja individualna storilnost moti redni tok proizvodnega procesa. Hitrost dela ponavadi ne določajo ljudje, temveč stroji, zato se z razvojem nagrajevanja po količini v svetu spreminja v nagrajevanje po času. Čas prebit na delu, postaja hkrati z vrsto dela, delovnimi pogoji, obsegu znanja in odgovornostjo spet poglavitna osnova, na kateri temelji nagrajevanje. V razvoju pa je nagrajevanje po količini prispevalo svoj delež k organizacijski izpopolnitvi in dognanosti proizvodnega procesa.

Ker pri nas lastnina ni sredstvo za pridobivanje, temelje odnosi med člani naše družbe predvsem na delu, vendar pa ne vedno neposredno na delu, temveč v resnici marsikje na priznanju, ki ga v obliki dohodkov (ali drugih oblik nagrajevanja) da družba

svojemu posameznemu članu za količino dela, ki jo je prispeval. Problem enakovrednosti med prispevkom dela, ki ga je družbi dal posameznik, in med količino priznanja (dohodkov, povračil), ki ga da družba posamezniku za prispevano delo, se mi zdi v tej zvezi najtežje rešljivo vprašanje. Meriti količino dela, ki ga posameznik prispeva družbi, ter zlasti uspešno meriti kakovost dela, ki ga daje posamezni član družbe, to je v številnih primerih še vedno nerešeno vprašanje in praksa se mora namesto k natančnim merilom zateči k uporabi čisto drugačnih sredstev. Vsekakor pa nerešeni tehnični problemi otežujejo obravnavanje in zlasti v praksi uspešno reševanje družbenih oziroma moralnih aspektov nagrajevanja po delu.

Lepo urejena restavracija v bližini umetnega jezera

Prva moralna postavka je v tem, da le na podlagi svojega individualnega delovnega prispevka lahko posamezen član nekaj dobi od družbe. Ekonomsko nagrajevanje za delo je pomembna, ne pa edina oblika nagrajevanja za delo. Pojem nagrajevanja po delu vsebuje poleg ekonomskih še druge oblike nagrajevanja. Različna delovna mesta postavljajo ljudem, ki na njih delajo, »ugodne ali neugodne. Struktura

Praga

delovne organizacije vsebuje različne zahteve, bolj ali manj različne položaje, s položaji so še vedno združene različne prednosti (poleg različnih dohodkov so še razlike v svobodi akcije, v podrejanju volji drugih, v količini kontrole nad svojimi), zato si ljudje prizadevajo priti na razna delovna mesta, na razne položaje, ki se jim zde boljše. Ker je kandidatov za boljša, lažja dela več kot pa je takih delovnih mest, je seveda pereče vprašanje kriterija za izbiro ljudi za ta delovna mesta. Boljša dela ali položaji (že s samim pojmom so po navadi povezani večji dohodki, vendar dohodki niso edino, kar napravi delo boljše) pa seveda ne obstoje samo znotraj podjetja, temveč jih najdemo v vseh družbenih in-

Nesporno imajo vse sodobne družbe vertikalno različne položaje. Gibanje po tej vertikalni strukturi je ena izmed oblik družbene mobilnosti. Opazamo jo lahko v družbi kot celoti, v lokalni skupnosti ali delovni organizaciji. Možnost, priti na višje mesto v vertikalni strukturi družbe, je lahko povezana s človekovo delovno aktivnostjo ali pa s kako drugo okoliščino. Po tem, na podlagi česa ima posamezni član družbe možnost, da doseže kakšen položaj, se med seboj ločijo družbeni sistemi. Ker je v socializmu delo temeljna vrednota, je treba težo ali pomen te vrednosti dosledno izpeljati in uresničevati tudi na družbenem področju. Možnost za vertikalno strukturo ostane v takem primeru element nagrajevanja po delu, postane povračilo, ki ga dani sistem (podjetje ali druga skupnost) lahko nudi svojim članom za to, ker je njihovo delovno obnašanje takšno, kakršnega si želi. Čimbolj vsestransko pa se neko obnašanje nagrajuje, tembolj postaja vse splošno, postaja hkrati družbena praksa in vrednota. Če je res delo tisto, na čemer temelji naša družba, če je delo gibalno njenega razvoja, potem naj bo delo tudi edini mehanizem in edini kriterij za distribucijo vseh družbenih možnosti, ne le ekonomskih.

Drugi moralni element pa vidimo v tem, da sistem nagrajevanja po delu pri nas ljudem ni dan od zunaj, temveč so prizadeži sami, njegov subjekt, ga spreminjajo in dokončno oblikujejo v skladu z možnostmi, s svojimi potrebami in drugimi družbenimi pojmovanji. Zato v tem sistemu ni važno le vprašanje, kakašne so moralne norme manjšega, na primer vodilnega dela družbe, temveč je važno, kakšne so norme najširših družbenih plasti, ker so ravno te plasti pritegnjene k odločanju in v svojih odločitvah uveljavljajo svoja moralna pojmovanja in svoje potrebe kot se jih same spoznale.

Ves položaj pri delu pa tudi sistem nagrajevanja po naših prizadevanjih delavcu nista dana od zunaj, ampak lahko delavec sodeluje pri izdelavi sistemov delitve in odnosov v proizvodnji in drugod. Neposredni delavec, ki dela, je subjekt urejanja svojega naravnega in družbenega okolja in zato tudi subjekt urejanja ekonomskega in družbenega nagrajevanja. Ta položaj subjekta seveda ni diferenciran, je v praksi lahko odvisen od delovnih prispevkov ali od kakih drugih človekovih prizadevanj, ne samo na finančnem področju. Biti mora celovit, konkretiziran in v veljavi na vseh področjih družbenega življenja. To pa je lahko le tedaj, če nagrajevanje ne pojmujeemo zgolj v ekonomskem, temveč v širšem družbenem smislu in če ta zajema vse elemente položaja posameznega člana in vse možnosti, ki jih ima na voljo dana družba in ki jih v odnosu do svojih članov lahko uporablja za to, da stimulira tako obnašanje, kakršno se pri njih želi in od njih tudi pričakuje.

(Nadalj. v naslednji številki)

INVALIDSKO UPOKOJENI ženski rokometni klub „STEKLAR“ v republiški ligi

Pred dnevi so se steklarji iz notranjega obrata poslovili od svojega dolgoletnega sodelavca tov. KOVAČ Janeza, roj. 18. 8. 1912, ki je bil invalidsko upokojen. Janez izhaja iz rudarske družine. Njegova prva zaposlitev je bila v njegovem rojstnem kraju — Zagorju. Samo trinajst let mu je bilo, ko je 20. 7. 1925 prvič pri-

je bil že v rani mladosti član kulturnega društva »Vesna« v Zagorju, v Paračinu član Cankarjevega društva, v Hrastniku pa je deloval pri Svobodi II v pevskem odseku.

Med svojimi sodelavci je bil zelo priljubljen, izučil pa je tudi večje število mladih steklarjev, od katerih so že mnogi tudi sami brigadirji. Ko odhaja v zasluženi pokoj, mu želi uredniški odbor še mnogo srečnih in zdravih let v krogu svojih dragih.

Dne 31. 7. 1967 je odšel v invalidski pokoj tov. FRANKOVIČ Pavel, roj. 21. 3. 1927. Pavel izhaja iz stare steklarske družine. Po končani osnovni šoli se je zaposlil v steklarni Hrastnik 10. 4. 1941. Poklic steklarja ga je veselil, zato je tudi njegovo napredovanje bilo hitro, saj je že leta 1950 bil namestnik brigadirja. Ker je bil dober steklar pihalec, je delal v delavnicah, ki so delale najtežje in najbolj zahtevne steklene izdelke. Verjetno je prav ta težina dela tako hitro zrahljala njegovo zdravje, da je moral še razmeroma mlad v pokoj. Kljub boleznim pa še vedno sodeluje pri godbi na pihala Svobode II. Je

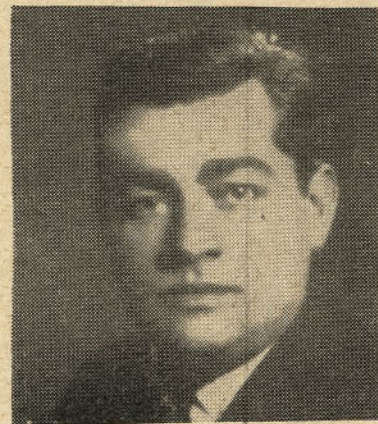

jel za delo v tamkajšnji steklarni. 30. 6. 1928 pa je takratni lastnik Abel zaradi finančnih težav in na pritisk rudniške uprave v Zagorju tovarno zaprl. Večina steklarjev se je potem preselila v Hrastnik, Rogaško Slatino in Paračino. Med njimi je bil tudi Kovač, ki se je zaposlil 25. 11. 1928 v Hrastniku, tu je delal vse do leta 1938. Nekaj mesecev za tem ga vidimo na delu v Paračinu, tu se je poročil in živel vse do leta 1941. V tem letu se je večina steklarjev iz Paračina izselila nazaj v Hrastnik, na žalost pa niso vsi dobili dela, med njimi je bil tudi Kovač Janez, ki je moral na delo v Oberdorf v Avstrijo. Eno leto je delal v Oberdorfu, nato se je vrnil v Hrastnik, že po dveh mesecih pa je bil izgnan na delo v Essen v Nemčiji. Ko je prišel julija 1944 na dopust, se ni več vrnil v Essen, odšel je v partizane kot večina zavednih Slovencev.

Janez je bil delaven tudi na kulturno-prosvetnem področju, saj

eden od najbolj discipliniranih godbenikov.

Pavlu želi uredniški odbor in njegovi sodelavci predvsem to, da bi se mu zdravje čim bolj izboljšalo.

Ženski rokometni klub »Steklar« bo po sklepu Republiške rokometne zveze v sezoni 1967/68 nastopal v republiški ženski rokometni ligi, in to zaradi odstopa ženskega rokometnega kluba »Koper«.

Upravni odbor RK »Steklar« je sprejel pogoje in na osnovi nujnosti razvoja ženskega športa v našem kolektivu sprejeli sklep o sodelovanju ženske ekipe RK »Steklar« v republiški ligi.

Liga se bo pričela že 3. septembra 1967, kar predstavlja velik hendikep za ekipo, ki se ni temeljito pripravljala, ker nismo računali na tekmovanje na republiški ravni. Kljub temu pa računamo, da se bo dosegla zadovoljiva forma v prvih kolih, kar zagotavljajo igralke same. Doslej je vključenih v klub že 17 igralk, računamo pa, da se jih bo vključilo še nekaj, tako da bomo imeli dovolj kadra za redno nastopanje v republiški ligi.

Trenutno računamo na naslednje igralke: Pufler D., Pufler M., Kolar, Gornik, Oplotnik, Milič, Piliš D., Mlakar, Traunšek, Bratuša, Paradiž, Sovdat, Štiher, Čepin, Laznik, Kurent in Piliš Z.

Razpored tekmovanja pa je naslednji:

1. kolo: Steklar — Selca
2. kolo: Slovan — Steklar
3. kolo: Steklar — Brežice
4. kolo: Steklar — Storžič
5. kolo: Piran — Steklar
6. kolo: Steklar — Kranj
7. kolo: M. Sobota — Steklar
8. kolo: Steklar — Branič
9. kolo: Olimpija — Steklar

Igralke že redno trenirajo pod vodstvom trenerja Kralja Borisa, kateremu smo pred pričetkom tekmovanja zastavili naslednja vprašanja:

GLEDE NA TO, DA STE BILI PREJEJ POZNO OBVEŠČENI O SODELOVANJU ŽENSKE EKIPPE »STEKLAR« V REPUBLIŠKI LIGI IN DA JE OSTALO MALO ČASA ZA PRIPRAVE, KAKŠNE USPEHE PRIČAKUJETE V JESENSKEM DELU TEKMOVANJA?

Zelo težko je za sedaj dati kakršnokoli prognozo. Res pa je, da smo bili presenečeni nad odločitvijo Rokometne zveze Slovenije, da naša ekipa tekmuje na najvišjem republiškem rangju.

Glede na zelo kratek rok priprav, čeprav je predvideno vsakodnevno treniranje, ekipa ne bo dosegla do I. kola zadovoljivo formo. Poleg tega pa še to, kar je razvidno iz razporeda tekmovanja, da nam sreča ni bila naklonjena, saj se bomo že v prvih treh kolih srečali z najmočnejšimi nasprotniki, kjer res ne moremo računati na točke.

Glede na to bo morala ekipa v jesenskem delu tekmovanja preiti »ognjeni ligaški krst«, kar bo zahletalo maksimalno mero truda vseh igralk, rezultati pa vseeno še ne bodo »blesteči«.

ALI BO KLUB Z DOSEDANJMI KADRI LAHKO USPEŠNO TEKMOVAL V REPUBLIŠKI ŽENSKI ROKOMETNI LIGI?

Zaenkrat smo na priprave poklicali 17 igralk. Pomanjkanje izkušenj in splošne fizične kulture

nekaterih mladih debitantk zmanjšuje to število na 10, ki so sposobne za ta rang tekmovanja, le-te pa bodo nosile glavno bremen. Najizkušnejše med njimi so Mlakarjeva (slovenska reprezentativka), Gornikova (kapitan) in Sovdatova. Mnogo pa pričakujem od mladih in to Bratuševe, Kolarjeve, Piliš D. in novinke Traunškove.

Žal tekmuje samo z enim vratarjem, kar predstavlja velik hendikep. Vratarka Pufler Dragica je bila proglašena za najboljšo rokometniško v Paračinu.

Naša želja je, da pritegnemo v klub čim več igralk, tako da bi potem masovnost dala potrebno kvaliteto.

KAKO POTEKAJO PRIPRAVE VASIH ROKOMETASIC?

S pripravami smo v zamudi. Treningi so vsak dan in so zelo naporni, ker poskušamo nadoknaditi zamujeno. Težave so tudi v tem, ker moramo zaradi nekaterih igralk vaditi osnove rokometu. Enako pa ne moremo do pričetka tekmovanja odigrati nobene trening tekme, ker v Zaslavju ni ženske rokometne ekipe. Verjetno bomo prisiljeni odigrati nekaj nenavadnih srečanj med žensko in mladinsko moško ekipo.

KAJ PRIČAKUJETE OD ORGANOV UPRAVLJANJA V KOLEKTIVU O PODPORI RAZVOJA ŽENSKEGA ROKOMETA?

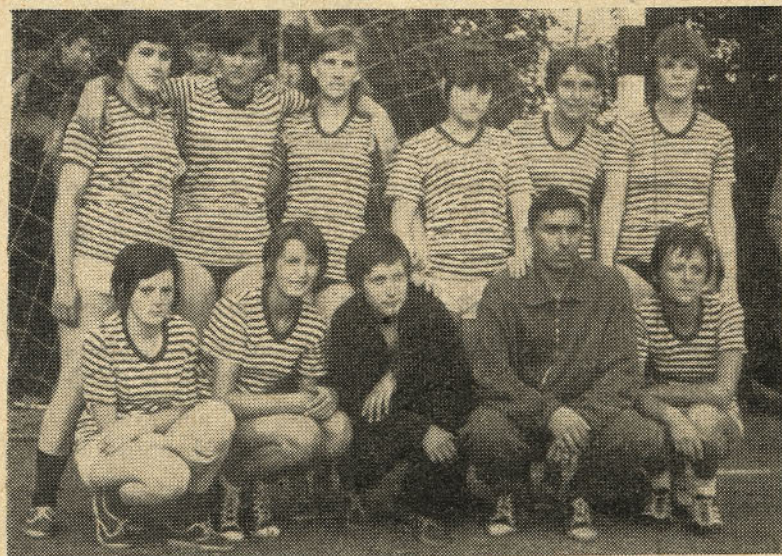
Ženska ekipa Steklarne je že 2 leti nastopala na DSIPJS in tudi dosegala lepe uspehe. Sprva smo mislili samo na rekreacijo, vendar smo kmalu ugotovili, da smo nevede zbrali solidno žensko ekipo.

V Steklarni je zaposlenih nad 800 žensk. Ni dvoma, da jim je potrebno nuditi možnosti zabave in afirmacije tudi na športnem polju. Naš namen je, da klub deluje tako, da omogoči vsem možnost, da se vsaj rekreacijsko zanimajo za rokomet.

Občinska zveza za telesno kulturo nima dovolj sredstev, da financira ne samo rokomet, temveč nobene ženske športne aktivnosti v Hrastniku. Torej je ostala edina solucija, če želimo imeti ženski šport v Hrastniku, da se financiramo sami. Ker pa naš kolektiv plačuje 0,03% od svojih plač za šport in kulturo in nam iz teh sredstev nihče ne more dati niti ficka za razvoj ženskega športa, bomo pač prisiljeni del teh sredstev vročiti že v kolektivu. Seveda je potrebno o tem še razpravljati v organih upravljanja. To so samo moje misli in želje, verjamem pa, da bomo naleteli na polno razumevanje, ker smo lahko ponosni, da smo v steklarni pionirji ženskega športa in še na takšni ravni.

KAKŠNI SO CILJI VAŠE EKIPPE V SEZONI 1967/68?

Eventualni neuspehi v prvi sezoni nam ne smejo vzeti hrabrosti. O prognozi ne želim govoriti, cilj pa nam je, da si pridobimo izkušnje, utrdimo psihofizične moči ekipe in seveda v prvi vrsti, da se za vsako ceno obdržimo v (Nadaljevanje na 10. strani)

Stojijo od leve proti desni: Oplotnik, Kolar, Piliš, Milič, Gornik, Mlakar. Čepijo: Štiher, Bratuša, Pufler, trener Kralj in Sovdat

NAGRADNA KRIŽANKA

SESTAVIL NI NARISAL : KARLI DREMEL

CLAN OTROŠKE ORGANIZACIJE ZNANOST

GRADBENI OBJEKT NAMAKALNA NAPRAVA

KONEC POLOTOKA PRITOK DONAVE

HOPALIŠČE BLIZU OPATIJE AMERIHANEC

KRAJ V SEVERNI SLOVENIJI

KRAJ V SVAVI S TOVARNO CELULOZE

VRSTA SIRA

ČLOVEK, KI LJUBI SAMOTO

TINE ROŽANEC

ALOIS JIRASEK

LEPOTINA

KALIJ

IZUMRLA PTICA

OSEBNI ZAIEMEK

SLOVENSKI SLIKAR (ALBERT)

VINORODNA RASTLINA

ARABSKI POLOTOK

ADENSKI ZALIV

SOMALIJA

ADDIS ABEBA

UGANDA

KENJA

INDIJSKI OCEAN

KRAJ V SVIČI

JADRANSKI OTOK

KITAJSKO ČRNILO

FRANCOŠKI SLIKAR

VRSTA ZACIMBE

TISOČI DEL KILOMETRA

FRANCOŠKI PISATELJ

SADNI ŠKODLJIVEC

OBSEG PUŠČAVNIK

CARJEVA SOPROGA

ANGLEŠKO SVETLO PIVO

SPRIMEK SNEGA, GRUDA

HRVAŠKA ILUSTRIRA NA REVUIA

TERMINI

MATERINICA

GRŠKI BOG VOJNE

DRUŽINA IZDE LOVALCEV GOSI IZ CREMONE URBAN JARNIK

PRVI DEL DANTEJEVE BOŽANSKE KOMEDIJE

ZORAVILNA TRAVNIŠKA RASTLINA

PREDIVALEC KROPE

OFICIRSKI ČIN

ČUSTVENO PESNIŠTVO

DEL ULOMKA

TAPETNIŠKI MATERIAL

NEPOKLICNI ŠPORTNIK

DUHOVŠČINA

PRIJETA KRAL NA KRAKI

OSNOVNA HRANA KITAJCEV

NOŠAR KLUB V ITALIJI

SOLISTIČNI DEL SKLADBE

PLEME, ROD

KRIPTON

JAPONSKA DOLŽINSKA MERA

TELE VIZIJSKI ZASLON

IME JUNAKINJE

UBILJANJE, POPOL

KRAJ OB TISI

JDRIJSKA ZNAMENITOST

TOV KOLEV V SARAJEVU

IVAN RIBAR

JEZERO NA FINSKEM

OPOROČNIK

PRODUCENT SALAME

JAPONSKI DRŽAVNIK

PRITOK DONAVE

OSTRIVEC

DDEČA POLJSKA CVETICA

STARA PISAVA

TURŠKI URAĐNIK NA OROU

RANO-CELNIK

STARO IME REKE ANIENE

BOGINJA PLODNOSTI

FRANCOŠKI REVOLUCIONAR

PAPIRNATA CEPICA

EVGEN SAJEVIC

OTOKAR RYBAR

EDGAR DEGAS

KRAJ NA MADŽARSKEM (VINO)

NATRIJ

NIKELJ

JUŽNE RASTLINE

GRŠKI ZEMLJEPISEC

SAMEC DOMAČE ŽIVALI

UMETNA VODNA POT, PREKOP

RIMSKA TOO

GORSKA VILA

VERZI

Za pravilno rešitev križanke razpisujemo pet nagrad:

1. nagrada: 20 N-din
2. nagrada: 15 N-din
3. do 5. nagrada po 10 N-din.

Izrezek z vpisano rešitvijo pošljite na naslov: Uredništvo »Steklarja« Hrastnik. Na pisemski ovitek napišite NAGRADNA KRIŽANKA. Pri žrebanju bomo upoštevali vse rešitve, ki bodo v uredništvu do sobote, 23. 9. 1967.

NAGRAJENI REŠEVALCI

Za zadnjo križanko smo prejeli 45 rešitev. Žreb je razdelil nagrade takole:

1. nagrada (20 N-din): Majcen Anka
2. nagrada (15 N-din): Veršak Dora
3. do 5. nagrado (po 10 N-din) prejmejo: Grčar Karli, Radej Stanko II in Radej Lidija.

Rešitev iz prejšnje križanke

Vodoravno: buba, ikozaeder, At, stan, nadaljevanje, šipe, arij, ebonit, moč, rele, Kerima, šota, vlačilec, tlaka, užitek, Aare, moa, nasevek, R(osanda) S(ajko), ko-

lesarka, ironija, ata, Buzet, močeri, rt, žoga, kosirnik, sanje, dvom, spisek, ost, Adam, ikra, J(opis) S(tritar), Dali, iva, Neal, Gaetano, Nin, lan, Iran, umoritev, Nd, Poljane, klorat, gavota, Aksakov, Parana, eremit.

(D. K.)

ZENSKI ROKOMETNI KLUB »STEKLAR« V REPUBLIŠKI LIGI

(Nadaljevanje z 9. strani) razredu najboljših. Svoj vzpon pričakujemo spomladi.

Verjamem tudi v našo publiko. To, kar so priredili v Paračinu, se ne da opisati. Upam, da bo prav publika največ pomagala pri uresničevanju dolgoletnih želja, da ena izmed naših ekip sodeluje v najvišjem rangu republiškega tekmovanja.

Najin razgovor je prekinil pričetek treninga in ko sem zapuščal igrišče, se mi je nehote vrnila misel: Lahko smo ponosni, da imamo v Hrastniku tako zagrizene in požrtvovalne entuzijaste za razvoj rokometu.

MENJAVA GENERACIJE

Preddopustnik: »Ja Pepe, kaj si pa tako zbegan?!«

Pepe: »Ja, kaj pa ne bi bil, če mi je Vrsar ves denar vzell«

Planinke, planinci in ljubitelji planin!

Po zaključku letnih dopustov se je naše društvo ponovno lotilo rednega dela v skrbi za svoje članstvo. Mnogo je še sklepov, katere je sprejel redni letni občni zbor, ki pa še niso izvršeni, zato organiziramo v mesecu septembru naslednje prireditve, izlete in delovne akcije:

1. pripravljamo avtobusne izlete na Krvavec in Veliko Planino, cena 22 N-din;
2. organiziramo dvodnevni izlet na Grossglockner in v Italijo, cena 22 N-din;
3. od 10. do 17. septembra organiziramo planinski teden s predavanji vrhunskih planincev in alpinistov, gorsko ocenjevalno vožnjo v Gore in ob zaključku prirejamo bogat srečolov in planinsko rajanje;
4. s 1. 9. zamenjujemo oskrbnika doma, s čemer želimo nuditi obiskovalcem doma dobro in ceneno oskrbo;
5. pristopamo k obnovi vodovoda in ureditvi spodnjih prostorov doma, ki naj nudijo prijetno okolje predvsem smučarjem in zimskim izletnikom.
6. zaključujemo akcijo za razširitev članstva in naročnikov PV.

Vse člane in nečlane društva prosimo, da zasledujejo društvene objave preko lepakov, kjer boste obveščeni o točnih datumih organiziranih prireditvah in izletov. Vse podrobnosti lahko dobite tudi pri društvenih noverjenikih (Žilindra Oto, Maicen Jože, Kastelic Jože), ki bodo tudi sprejemali prijave za izlete in članarino.

Pričakujemo vašega sodelovanja in s tem pomoči k uresničitvi društvenega plana dela.

Planinsko društvo
Dol pri Hrastniku